

ПРОМЕНИ В МЕТОДОЛОГИЯТА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ РЕЗЕРВИ ПО ЗАСТРАХОВКА „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ” НА АВТОМОБИЛИСТИТЕ СЛЕД ПРИЛАГАНЕТО НА ДИРЕКТИВАТА ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ II

Павел Валериев Димитров

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов
Катедра „Застраховане и социално дело“

Резюме: В настоящата статия се разглеждат проблемите, свързани с въвеждането на изцяло нов подход при оценката на размера на техническите резерви, образувани от застрахователите, работещи по общо застраховане. В нея се прави опит да се установят различията на методологията за оценка, съобразена с международните счетоводни стандарти, използвана до този момент от българските застрахователи, и методологията за оценка, съобразена с изискванията на Европейската Директива „Платежоспособност II“. Разгледани са детайлно методите при определянето на техническите резерви по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, като е направена съпоставка на получените резултати. Очертани са проблемите и перспективите, които стоят пред българските застрахователи при паралелното определяне на стойностите на застрахователно техническите-резерви по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

Ключови думи: технически резерви; Платежоспособност II; Гражданска отговорност.

JEL: G22.

CHANGES IN THE METHODOLOGY FOR CALCULATION OF TECHICAL RESERVES ON MOTOR THIRD PARTY LIABILITY INSURANCE AFTER THE APPLYING OF SOLVENCY II DIRECTIVE

Pavel Valeriev Dimitrov

D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov
The Department of Insurance and Social Security

Abstract: This article discusses the problems associated with the introduction of an entirely new approach to assessing the amount of technical reserves generated by general insurance companies. It attempts to identify the differences between the assessment methodology, established by the international accounting standards and used so far by the Bulgarian insurers, and the assessment methodology consistent with the requirements of the European Directive “Solvency II”. The methods in determining technical reserves for “Motor Third Part Liability” insurance are discussed in detail and a comparison of results was made. It outlines the problems and prospects facing Bulgar-

ian insurers, when they parallel set the values of technical reserves formed in relation to "Motor Third Part Liability" insurance.

Key words: technical reserves, Solvency II, third-party liability.

JEL: G22.

* * *

Присъединяването на България към ЕС доведе до нуждата от синхронизиране на държавното ни законодателство с общоприетите правила и норми в съюза. Застрахователният пазар също трябваше да се съобрази с тези изисквания, като бяха предприети действия за имплементиране на релевантните директиви в българската практика.

Най-важната директива в застраховането е Платежоспособност II. С нейното приемане дружествата се задължават да изготвят, освен стандартните баланси за платежоспособност по международните счетоводни стандарти и аналогични такива по Платежоспособност II. Различните подходи за оценка на активите и пасивите на дружеството, признаването на паричните потоци и третирането на застрахователните приходи и разходи поставиха пред застрахователите предизвикателството за нов подход към формирането на балансите и оценката на застрахователно-техническите резерви.

Методологията ще се отрази в най-голяма степен при изчисляването на резервите върху застраховките с най-голям пазарен дял. Затова основната цел е да се изследва нейното влияние върху застрахователно-техническите резерви по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, която през последните години заема водеща позиция на българския застрахователен пазар.

Постигането на целта минава през:

- разглеждане на основните технически резерви, които застрахователните дружества, работещи по общо застраховане, са длъжни да образуват;

- съпоставяне на изискванията на методологията за изчисляване на необходимия размер на техническите резерви, използвана до този момент с тези, залегнали в спецификацията на Директивата Платежоспособност II;

- числова оценка и съпоставяне на резултатите от прилагането на двете методологии за оценка на необходимия размер на техническите резерви.

I.

В наши дни, при условията на постоянно развитие и прогрес на моторните превозни средства, застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите става все по-необходим и значим фактор в социално-

икономическия живот на страната. Като такава тя има своите особености, които я отличават от другите застраховки, в това число и по отношение методите за определяне необходимия размер на застрахователно-техническите резерви.

„Застраховател, получил лиценз за застраховане по видове застраховки по раздел II от приложение № 1 от Кодекса за застраховането, образува технически резерви, както следва:

1. запасен фонд;
2. резерв за предстоящи плащания;
3. пренос-премиен резерв;
4. резерви за неизтекли рискове;
5. резерв за бонуси и отстъпки;

6. други резерви, одобрени от заместник-председателя или образувани по негово предписание.“ (Наредба № 27 на КФН, чл. 4, ал. 2 //доп. ДВ. бр. 66, 2013 г.).

В теорията като основни групи резерви се разглеждат първите три от посочените по-горе резерви със следните наименования:

- „Резерва за колебание на щетите;
- Резерва за предстоящи (висящи) плащания;
- Пренос премийна резерва – резерв от пренос вноски“. (Йотов, 1999).

Характерна особеност на застраховката е дългият срок за предявяване на претенции от пострадалите лица. При неимуществените щети липсва единна методика за определяне на дължимото обезщетение. Друга особеност е ликвидационният процес, който би могъл да отнеме продължителен период от време поради водените преговори и медиация. Тези преговори невинаги завършват със споразумение и биха могли да се решават и по съдебен път. Всичко това се отразява пряко върху необходимостта и размера на застрахователно-техническите резерви.

До 2004 г. задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се сключваше за срок от момента на възникване на застрахователен интерес до 31.12. на текущата година. От януари 2005 г., с либерализирането на цените, отговорността на застрахователя стана точно една година. В новия Кодекс за застраховането, в сила от 01.01.2016 г., се допуска сключването на 3-годишни застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, което ще доведе до нова методика за изчисляване на пренос-премийните резерви.

Застраховката се характеризира с големи колебания в размера на изплащаните имуществени (частични и тотални щети) и неимуществени обезщетения (телесни увреждания и смърт). Разширеният ѝ териториален обхват, различните лимити на отговорност в отделните страни от покритието по нея, както и различните съдебни и други практики предполагат различен размер на обезщетение за настъпилите вреди. Това налага

задълбочено изучаване и анализиране на предявените претенции с цел коректно определяне размера на резерва за висящи плащания.

Неравномерно развитие на риска се наблюдава и през отделните години. Доказателство на това твърдение е различният брой лица, загинали в резултат на пътно-транспортни произшествия всяка година. За подобен вид колебания в застраховането се предвижда формирането на запасен фонд, който се заделя при години с добро проявление на риска и се ползва през годините с неблагоприятно развитие на риска. Когато този фонд е недостатъчен за покриване на отклоненията, застрахователното дружество следва да преразгледа калкулациите на застрахователната премия и методиката за образуваните от него застрахователно-технически резерви.

Освен че защитава интересите на невинно пострадалите трети лица, застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите има защитна функция и по отношение на водача на моторното превозно средство, причинил вреди на трети лица. В случай че същият е действал добросъвестно и е положил всички усилия за ограничаване на вредите от ПТП, то претенциите, предявени от пострадалите лица, ще бъдат компенсирани от застрахователя. Съществуват обаче ситуации, при които застрахователят има право на регресен иск срещу причинителя на вредите.

Правата на застрахователя за упражняване на регрес имат своето съществено място при определяне размера на резервите, квотите на щетност и ценообразуването на застрахователите.

Лимитите на отговорност имат съществено значение при определянето на застрахователно-техническите резерви, както и рисковата добавка, особено при големите щети с много пострадали лица, където има допустима горна граница. В новия Кодекс за застраховането лимитите на отговорност бяха увеличени, което неминуемо ще се отрази и върху необходимия размер на застрахователно-техническите резерви.

Видът на презастрахователното покритие също влияе върху размера на застрахователно-техническите резерви. В практиката, най-често сключвани са непропорционалните презастрахователни договори, което означава, че отговорността на презастрахователя е за сравнително малък брой, но големи по размер щети. Колкото по-нисък е размерът на самозадържането на застрахователя, толкова по-голям е делът на презастрахователя в заделените от дружеството резерви.

Териториалният обхват на застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите също оказва влияние върху заделените от застрахователните дружества резерви. С приемането на новия Кодекс за застраховането тази застраховка стана валидна за всички страни-членки на системата „Зелена карта“. В този случай застрахователят по-трудно може да прецени броя на застрахованите лица, които ще използват своите автомобили, респ. ще са изложени на риск от причиняване на ПТП извън границите на страната по обичайно местодомуване.

II.

Застрахователно-техническите резерви гарантират изпълнението на поетите от застрахователя задължения към застрахованите. С особена сила това важи за застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите поради нейната обществена значимост. Затова методологията за определяне на необходимия размер на различните видове технически резерви е важна част в процеса на осигуряване на застрахователна защита на невинно пострадалите при пътно–транспортни произшествия трети лица. Новите законодателни изисквания, съобразени с европейската Директива „Платежоспособност II“ за образуване на застрахователно-техническите резерви, са стъпка в тази посока.

Резервът за колебанието на щетите е свързан с изравняването на риска във времето. Това означава, че той се формира през годините с благоприятно развитие на риска и се разходва през неблагоприятните по отношение на риска години. Всеки застраховател прави своите разчети на база анализ на статистическата информация и разумни актюерски допускания. В българското законодателство резервът за колебание на щетите се отъждествява с термина запасен фонд. „Запасният фонд се образува за покриване на очаквани неблагоприятни отклонения в плащанията на дружеството по предлаганите от него застраховки“.¹

По застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите регулаторът е възприел единен метод за определяне на възможността и необходимостта дружеството да заделя запасен фонд. Формулата е регламентирана в Приложение № 1, т. 3 към Наредба 27 на КФН. Най-общо тя гласи, че застрахователят е длъжен да заделя запасен фонд при условие, че получи положителен резултат между разликата от:

1. нетните от презастраховане спечелени премии, намалени с размера на калкулираните разноси;
2. нетните от презастраховане възникнали искиове.

Основен недостатък на описания метод е липсата на минимален размер на необходимия запасен фонд, изчислен като процент от премиите, положителния резултат или размера на техническите резерви. Това води до неговото подценяване и фиктивно заделяне.

Съгласно Директивата „Платежоспособност II“ рисковата добавка, която би могла да се отъждестви със запасния фонд, има много по-ясни правила за изчисляване и стойности, които трябва да заема. Според техническата спецификация към директивата рисковата добавка се прибавя към размера на техническите резерви, за да се гарантира, че дружеството ще е в състояние да набави необходимия капитал за посрещане на бъдещите задължения. С други думи добавката за риск се приема за цена

¹ Чл. 6, ал. 1 от Наредба № 27 на КФН за реда и методиката за образуване на техническите резерви от застрахователите и от презастрахователите

на необходимия капитал и се определя в процент от най-добрата прогнозна оценка.

Съгласно Наредба № 27 на КФН **резервът за предстоящи плащания** се разделя на:

1. предявени, но неизплатени претенции;
2. възникнали, но непредявени претенции;
3. разходите за уреждане на претенциите.²

Спецификата при предявените, но неизплатени претенции е свързана с техния вид и естество. Те могат да бъдат преки исокове от пострадали лица или техните наследници, регресни претенции от други застрахователи или съдебни претенции.

Наредба № 27 на КФН постановява, директните претенции да се изчисляват по метода „щета по щета“ и действителна оценка на всяка една от тях; регресните претенции да се оценяват съгласно размера на претендираната сума; а съдебните претенции могат да се коригират с коефициент, получен на база статистическа информация на дружеството.

От друга страна, Директивата „Платежоспособност II“ налага изчисляване на най-добрата прогнозна оценка на всички плащания на застрахователя по претенции, които вече са предявени пред него. Взимат се под внимание размерът на претенцията, възможността за нейната промяна, както и прогнозният срок, след който ще бъде изплатена (дюрация на претенцията). Предвижда се дискотиране на бъдещите парични потоци, в случай че съществува възможност, претенцията да бъде изплатена с чувствително забавяне, след голям период от време.

Поради естеството на процеса на ликвидация на щетите предоставената възможност за дискотиране е особено важна за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Този процес включва разследване, досъдебно производство, определяне на вина, медиация при определяне на застрахователно обезщетение и съдебно решаване на спора и то за значителна част от предявените претенции. Всички изброени действия могат да доведат до забавяне на изплащане на обезщетението от момента на неговото завеждане, като срокът може да достигне няколко години.

Резервът за възникнали, но непредявени претенции, съгласно Наредба № 27 на КФН, се изчислява веднъж годишно, като същият се коригира на тримесечна база. Размерът на резерва се определя по няколко метода, основният от които е „верижно-стълбовият“. Изчисленията на база данни за изплатените претенции и на база данни за предявените претенции се извършват отделно. Подробно се описва и мотивира начинът на определяне на коефициентите на развитие, използвани при прогнозиране на очаквания размер на претенциите, които ще се предявят със закъснение.

² Чл. 7, ал. 2 от Наредба № 27 на КФН за реда и методиката за образуване на техническите резерви от застрахователите и от презастрахователите.

Коефициентите на развитие при използване на верижно-стълбов метод се определят по данни на застрахователя, по пазарни данни и по данни на застрахователя и пазарни данни, участващи с различна тежест, определена в зависимост от степента на достоверност на данните на застрахователя.³

Разликата при определяне размера на резерва в края на годината и през всяко тримесечие е свързана с различния формат на използваните данни. В първия случай се използват годишни данни, акумулирани по години на предявяване, респ. на изплащане, за минимум 10 г. период от време. На тяхна основа се получават годишни стойности на коефициентите на развитие. От друга страна, при определяне размера на резерва към края на всяко тримесечие се използват агрегирани по тримесечия данни, акумулирани по тримесечия на предявяване, респ. на изплащане, за база 36 тримесечни периода от време. Въз основа на това се получават тримесечни коефициенти на развитие, които се използват за прогноза на размера на настъпили, но необявени претенции.

Описаната разлика създава определени проблеми, свързани с размера на получените стойности за резерва за възникнали, но необявени щети. Основната причина за тях е свързана с броя и стойността на получените коефициенти на годишна и съответно на тримесечна база и влиянието им върху прогнозното развитие на претенциите.

Съгласно Директивата „Платежоспособност II“ и техническата спецификация към нея, при изчисляване размера на резерва за възникнали, но непредявени претенции се прилага модифициран вариант на верижно-стълбовия метод. Основното му предимство се състои в опростяване на изчисленията, което обаче в повечето случаи не намалява неговата точност, а напротив – получените резултати могат да се възприемат с голяма степен на достоверност. Въпреки това спецификата на българския застрахователен пазар доведе до някои затруднения при прилагането на метода. Възникналите проблеми са свързани с:

➤ извършените законодателни промени и прелицензирането на фондовете за доброволно здравно осигуряване като застрахователни дружества, което доведе до значително преразпределение на пазарните дялове по различните видове застраховки и до изкривяване на прогнозните показатели, определящи тенденциите в развитието, особено на новите участници на застрахователния пазар;

➤ усилията, които застрахователите полагат за изчистване на съвкупността по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите от лица, подаващи некоректна преддоговорна информация към застрахователите (напр. граждани на други държави или фирми, осъществяващи 100% своята дейност извън територията на Р България, но регистрирани в страната);

³ Чл. 9, ал. 5, т.1 от Наредба № 27 на КФН.

➤ изменението на нормативно определените лимити на отговорност по застраховките „Гражданска отговорност“ на автомобилите.

Избягването на описаните проблеми при прилагане на методологията по Директива Платежоспособност II е предоставената възможност за създаване на частичен или цялостен вътрешен модел за калкулация, който да бъде одобрен от регулаторния орган и да се прилага, при условие че не застрашава адекватността и достоверността на прогнозните резултати.

Разходите за уреждане на претенции са третата и най-малка част от резерва за предстоящи плащания. Дълго време в българската практика се считаше, че те са част от административните разноси на застрахователите. Затова Наредба № 27 на КФН определя да се заделят отделно от висящите плащания. Това схващане според нас е неправилно, тъй като разходите за уреждане на претенциите са пряко свързани с точно определена щета поради осъществяване на застрахователно събитие. Наложена европейска практика показва, че тези разходи се калкулират към размера на застрахователното обезщетение и влияят на квотата на щетите. Директивата „Платежоспособност II“ не изисква отделно заделяне на резерв за уреждане на претенциите, което значително опростява процедурата.

III.

Дотук бяха разгледани два вида застрахователно технически резерви, които застрахователите, работещи по общо застраховане, трябва да заделят. В следващото изложение ще насочим вниманието си върху третия вид застрахователно–технически резерви, които, както по-горе беше отбелязано, се срещат в Наредбата на Комисията за финансов надзор, но са описани и в научната литература. Това са **пренос премийните резерви**.

Според Наредба № 27 на КФН, „пренос-премийният резерв се образува за покриване на претенциите и административните разходи, които се очаква да възникнат по съответния застрахователен, презастрахователен или здравноосигурителен договор след края на отчетния период. Пренос-премийният резерв включва частта от премийния приход по договорите, действащи към края на отчетния период, намалена с аквизиционните разходи, таксите и отчисленията, заложиени в застрахователно-техническия план, отнасяща се за времето между края на отчетния период и датата, на която изтича срокът на застрахователния договор, съответно датата на следващия падеж на премията – за застраховки по Раздел I от Приложение № 1 от Кодекса за застраховането“.⁴

Основният проблем при заложената в Наредба № 27 на КФН методология за определяне размера на пренос-премийния резерв е, че не

⁴ Чл. 11, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 27 на КФН.

се вземат под внимание фактическите разходи, свързани с риска (нето премия) и с издръжката на дружеството (административни разноски). Подценяването на рисковата премия и/или на необходимите средства за издръжка на дружеството би могло да доведе до ситуация, в която то би заделило недостатъчен по размер резерв. С цел преодоляване на описания недостатък, в Наредба № 27 на КФН, са предвидени няколко допълнителни технически резерви, но същите не покриват напълно възможността от подценяването на необходимия размер провизии, които следва да заделят застрахователят. Освен това допълнителните резерви ограничават свободата на отделните застрахователи да извършват селекция на застрахованите лица и ги задължават да заделят такива, независимо от проявлението на риска в тяхната застрахователна съвкупност.

От друга страна, специфичното за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е, че размерът на максималните отчисления за административни и аквизиционни разноски не може да надвишава 20 %. Това означава, че минималният размер на нетната застрахователна премия не може да е по-малък от 80 %, което води до по-голям размер на заделените пренос-премийни резерви.

В Директивата „Платежоспособност II“ има коренно различен начин за определяне размера на пренос премийния резерв. Подходът, който е възприет, е свързан с най-добрата прогнозна оценка, направена на база проявлението на риска и фактически извършените административни разходи от дружеството през предходната година, което би следвало да доведе до по-точна оценка на размера на пренос премийния резерв. В техническата спецификация на директивата е заложен опростен метод за изчисляване на най-добрата прогнозна оценка на премийния резерв. Той гласи, че премийният резерв е частта от заделения пренос премиен резерв, която ще бъде изплатена като щети и ликвидационни разноски, увеличена с аквизиционните разноски по бъдещите премии и намалена с печалбата, която ще остане за дружеството от бъдещите премии.

Предимствата на методологията за изчисляване на необходимия пренос премиен резерв, описана в техническата спецификация на Директива Платежоспособност II, пред заложената в Наредба 27 на КФН методология, ще онагледим с числов пример:

Нека имаме произволно застрахователно дружество „X“, което предлага застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. За определянето на необходимия пренос премиен резерв се нуждаем от следната информация:

- изплатени обезщетения, коригирани с размера на регресните плащания (1);
- изменение на резерва за предстоящи плащания (РПП) (2);
- ликвидационни разноски (3);

- административно-стопански разходи (4);
- преки аквизиционни комисиони (5);
- други преки аквизиционни разходи (6);
- косвени аквизиционни разходи (7);
- други косвени аквизиционни разходи (8);
- разходи за фондове, данъци и други отчисления (9).
- брутна записана премия, коригирани с размера на отписаните премии (10);
- изменение на ППР (11).

Стойностите на (1) и (2) ще ни дадат възникналите искове за съответния период на годината. За разглежданото застрахователно дружество те са съответно 32 852 463 лв. и 3 885 173 лв. Така размерът на възникналите искове е 36 737 816 лв.

Позициите от (3) до (9) формират разходите на дружеството, които са съответно 259 287 лв.; 3 097 702 лв.; 10 154 762 лв.; 45 000 лв.; 23 139 лв.; 1 079 450 лв.; 2 073 247 лв. Така сумата на всички фактически извършени разходи е 16 732 587 лв.

Сумата на показателите в позиции (10) и (11) ни дава спечелената премия от застрахователното дружество. Конкретните стойности на тези показатели са 66 568 868 лв. и – 4 907 069 лв., следователно спечелената премия от дружеството е в размер на 61 661 799 лв.

След като сме определили възникналите искове, разходите и спечелените премии, следва да определим коефициента на щетимост, коефициента на разходите и комбинирания коефициент.

Коефициентът на щетимост можем да определим като отношение между възникналите искове и спечелените премии, т.е. 0,5957954.

Коефициентът на разходите се определя като отношение между фактически извършените разходи и спечелената премия, т.е. 0,2713607.

Комбинираният коефициент е сбор от горните два коефициента и показва отношението на всички оперативни разходи на дружеството към спечелените от него премии. В конкретния случай неговата стойност е 0,86715607.

Изчисленията, съобразно методологията, описана в Наредба 27 на КФН, показват, че застрахователното дружество следва да задели:

- Пренос премиен резерв – 63 559 407 лв., в т.ч. за отложените аквизиционни разходи 9 533 911 лв.
- Допълнителен резерв по чл. 11 а от Наредбата – 10 018 324 лв.

За да изчислим премиите резерви, според предписанията на Директивата Платежоспособност II, е необходимо да коригираме изчисления пренос-премиен резерв по Наредба 27 с комбинирания коефициент, отразяващ техническия резултат на дружеството по този вид застраховане. Така се получава стойност на резерва в размер на 55 115 925 лв. Това е общата стойност на премиите резерви по застраховка „Гражданска

отговорност” на автомобилистите. Според техническата спецификация на Директивата допълнителен резерв не се изисква.

Разликата в получените стойности е очевидна. В разгледания пример, необходимият пренос премиен резерв, изчислен по методологията на Директивата Платежоспособност II, се оказва с цели 18 461 806 лв. по-малък от резерва, определен според изискванията на Наредба 27 на КФН. В други случаи обаче нещата биха могли да стоят коренно различно и методологията на Директивата Платежоспособност II да покаже значително по-високи стойности. От извършените изчисления и съпоставката на резерва по двата метода достигахме до следните изводи:

- Методологията, залегнала в Наредба 27, освен математическото изчисление на премията за бъдещ период (пренос-премиен резерв), допуска външна намеса чрез т.нар. допълнителен резерв по чл. 11 а. Този допълнителен резерв дава възможност на КФН за регулиране на пазара по механизми извън принципите на свободния пазар на застрахователни услуги.
- Директивата Платежоспособност II предвижда по-голям контрол в самото застрахователно дружество и образуване на застрахователните резерви въз основа на пазарни принципи чрез използване на исторически опит. Така, при добро управление на риска и високо ниво на селекция на застрахователния портфейл, застрахователното дружество би имало възможност да задели по-ниски застрахователно-технически резерви и да отдели по-голяма част от спечелените премии за иновативни разработки и превенция с цел подобряване на резултатите от оперативна дейност. Обратното, ако дружеството има лоши резултати по дадена застраховка, то би трябвало да провизира по-големи средства, което би било сигнал за незабавна промяна на подписваческата му политика.

* * *

Представената методология в Директивата Платежоспособност II се стреми към диференциран подход при определянето на техническите резерви на застрахователните дружества. Това се отнася не само за премиите резерви, но и за резервите, свързани с настъпилите претенции. Целта е, дружествата, които имат добра подписваческа политика и подбор на застрахованите лица, на база достатъчна по размер информация, да имат възможност да заделят по-малки по размер резерви. Обратното – дружества, при които резултатите показват несъответствие на паричните потоци и реализиране на техническа загуба по съответната застраховка, резервите трябва да се коригират в посока увеличение. Последното не трябва да се възприема като наказание за застрахователните дружества, а

като форма на защита на застрахованите, тъй като Директивата Платежоспособност II има за цел финансово гарантиране на застрахователните дружества и удостоверяване на възможността им да изпълнят поетите ангажименти с ниво на сигурност 99,5 %.

Българският застрахователен пазар е изправен пред сериозното предизвикателство да посрещне новите изисквания, свързани с определяне на застрахователно-техническите резерви. Изпълнението на поставените задачи, съобразено както с местното законодателство, така и с принципите, заложи в Директивата Платежоспособност II, изисква, застрахователните дружества да изпълняват нови за тях функции. По-важните от тях са функцията по съответствията и функцията на риск-мениджъра. Необходимо е и по-детайлно регламентиране на функциите, които ще изпълняват отговорният актюер и вътрешният одитор. Подготовката на кадрите за това е от съществено значение за справянето на застрахователните дружества с новото предизвикателство.

Използвани източници:

Йотов, Й. Илиев, Б.. (1999). *Основи на застраховането*. Свищов: АИ "Ценов".

Наредба № 27 на КФН, чл. 4, ал. 2 // Дв. бр. № 3, 2008 г., доп. ДВ. бр. 66, 2013 г.

Кодекс за застраховането// ДВ. бр. 102, 2015 г.